

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i: ME 102 — Innføring i fluidmekanikk.

Eksamensdag: Torsdag 8. desember 1994.

Tid for eksamen: 09.00 – 15.00.

Oppgavesettet er på 3 sider.

Vedlegg: Ingen.

Tillatte hjelpemidler: Rottmann: Matematiske Formel-sammling.

Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1.

Vi betrakter to-dimensjonal strømning i xy -planet av en homogen, inkompressibel, friksjonsfri væske. Strømhastigheten har komponenter

$$u = u_0 + a_1x + a_2y$$

$$v = v_0 + b_1x + b_2y$$

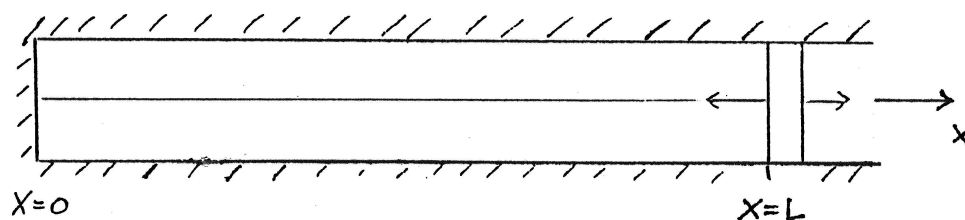
henholdsvis i x og y -retningen. u_0, v_0, a_1, a_2, b_1 og b_2 er konstanter.

- Hvilken betingelse må være oppfylt mellom konstantene a_1 og b_2 ?
- Finn strømfunksjonen.
- Hva er betingelsen for at det skal eksistere et hastighetspotensial? Finn hastighetspotensialet.
- Skisser strømlinjene når
  - $a_2 = b_1 \neq 0$ og alle de øvrige konstantene er null
  - a_1 og $b_2 \neq 0$ og alle de øvrige konstantene er null.
- Bestem trykket i væsken når hastighetsfeltet er virvelfritt. Trykket i $x = y = 0$ er p_0 . Det er ingen volumkrefter.

(Fortsettes side 2.)

Oppgave 2.

Ett rett jevntykt rør inneholder en kompressibel gass. x -aksen er plassert langs rørets senterakse, se figur, og røret er begrenset av en fast vegg ved $x = 0$. Ved den andre enden er det et stempel. Ved likevekt (når stemplet er i ro ved $x = L$) er gassens tilstand gitt ved trykket p_0 , tettheten ρ_0 og det er ingen hastighet. Stemplet begynner å svinge med høy frekvens og små utslag omkring $x = L$. Hastigheten til stemplet er $u_0 \cos \omega t$, hvor u_0 og ω er konstanter og t er tiden.

Stemplets bevegelse gjør at det genereres lydbølger i gassen inne i røret. Det settes dermed opp en hastighet $u(x, t)$ i x -retning og trykk- og tetthetsperturbasjonene er gitt henholdsvis ved $p'(x, t)$ og $\rho'(x, t)$. Disse størrelsene avhenger bare av x og t , og antas små slik at bevegelses-, kontinuitets- og tilstandslikningen kan lineariseres. Det antas at tettheten bare er en funksjon av trykket. Vi ser bort fra volumkrefter.

- Finn posisjonen for stemplet, $x_s(t)$, når $x_s(t = 0) = L$.
- Forklar at bevegelseslikningen, kontinuitetslikningen og tilstandslikningen for gassen kan skrives hhv.

$$\frac{\partial u}{\partial t} = -\frac{1}{\rho_0} \frac{\partial p'}{\partial x}, \quad \frac{\partial \rho'}{\partial t} = -\rho_0 \frac{\partial u}{\partial x}, \quad \rho' = \rho_0 \kappa_{s0} p'$$

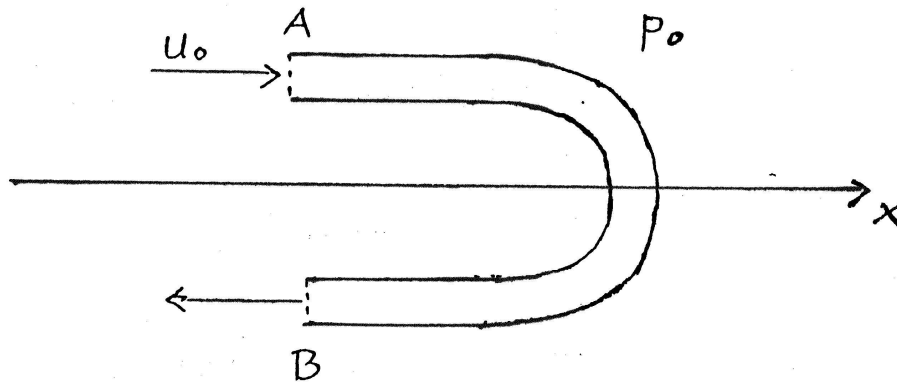
hvor κ_{s0} er kompressibiliteten (for en adiabatisk prosess) ved referansetilstanden 0.

- Utled fra likningene i b) en bølgelikning for u og formuler randbetingelsene for u .
- Anta løsning av formen $u(x, t) = \hat{u}(x) \cos \omega t$ hvor $\hat{u}(x)$ er en funksjon av x . Bestem denne funksjonen.
- Finn forflytningen av gasspartiklene inne i røret.

(Fortsettes side 3.)

Oppgave 3.

En homogen, inkompressibel væske strømmer gjennom et U-formatet rørbend med samme tverrsnitt, S , i hele bendet. Trykket i væsken ved A er lik lufttrykket p_0 utenfor røret.

Væsken kommer inn i rørbendet ved A med konstant hastighet u_0 i x -retningen og forlater rørbendet ved B med hastighet rettet i motsatt retning. Vi ser bort fra volumkrefter og friksjonskrefter i væsken.

- a) Sett opp impulslikningen for væsken i rørbendet og finn kraften som må til for å holde rørbendet i ro.

SLUTT